

Pobol y Cwm

Geirfa

gêm fwrdd (gemau bwrdd)
– board game(s)

meddygfa (meddygfeydd) – (doctor's)
surgery (surgeries)

mins-pei(s) – mince pie(s)

dyddiad geni – date of birth

ffrindiau mawr – great friends

cynllun(iau) – plan(s)

twba lwcus – lucky dip

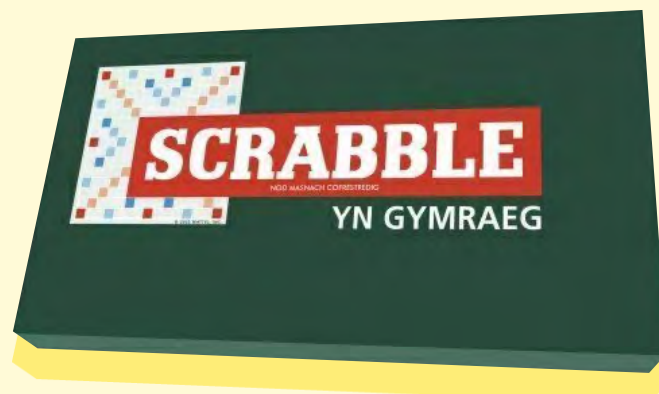
Syniad da!

– Gemau bwrdd Cymraeg

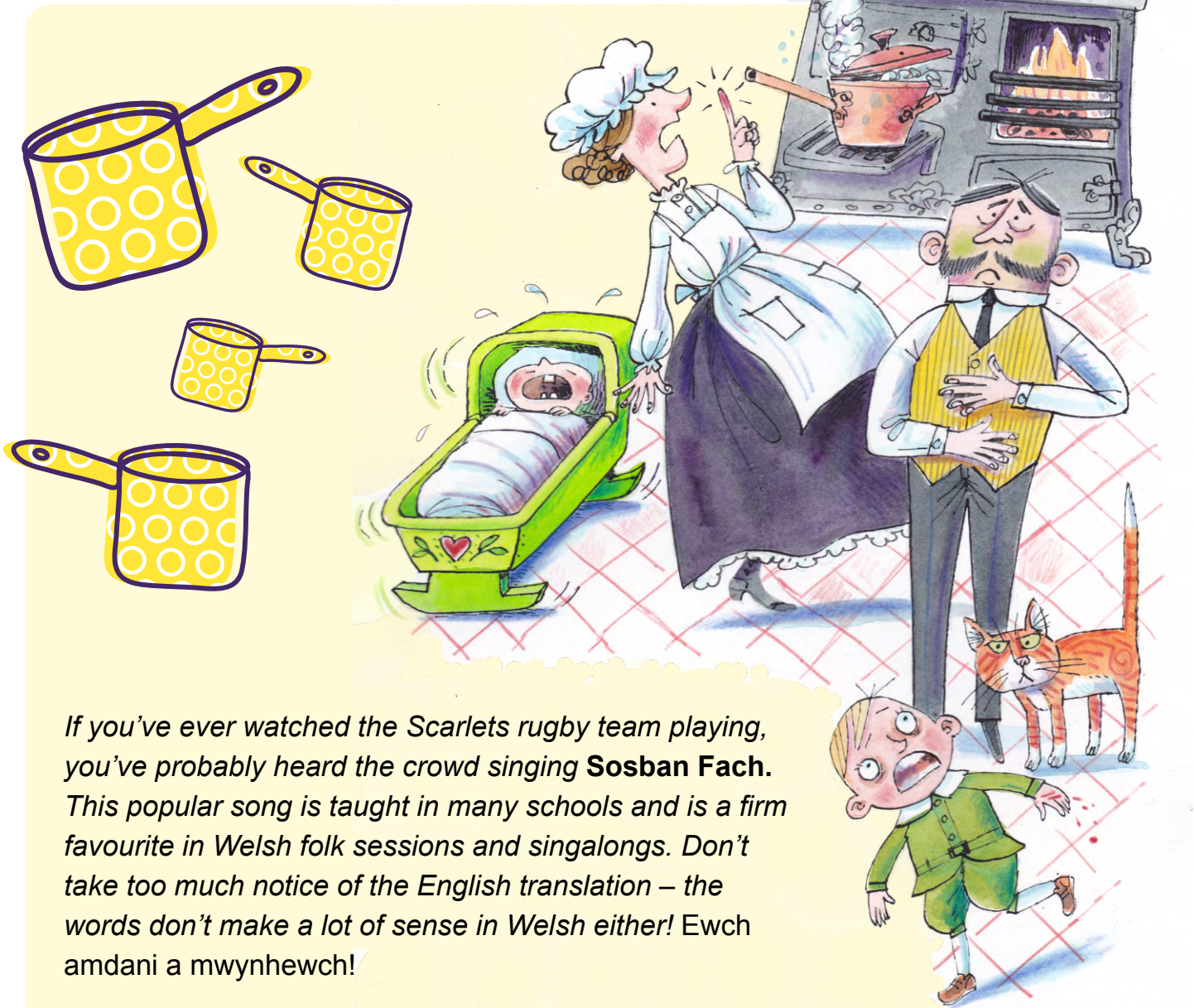

Even in this age of apps, computer games and youtube, sometimes nothing beats a good old fashioned board game or a game of cards for some family fun. But why not practise your Cymraeg at the same time? Dych chi'n gallu chwarae gemau cardiau fel *Uno* yn hawdd pan dych chi'n gwybod y lliwiau a'r rhifau yn Gymraeg. Mae setiau Snap a jig-sos Cymraeg ar gael, a hefyd gemau bwrdd fel *Monopoly*, *Lotto*, *Junior Scrabble* a *Scrabble* Cymraeg.

Edrychwch yn eich Siop Gymraeg leol, neu ewch i:
http://www.gwales.com/search_advanced/?lang=EN&tsid=10

Cân: Sosban Fach

*If you've ever watched the Scarlets rugby team playing, you've probably heard the crowd singing **Sosban Fach**. This popular song is taught in many schools and is a firm favourite in Welsh folk sessions and singalongs. Don't take too much notice of the English translation – the words don't make a lot of sense in Welsh either! Ewch amdani a mwynhewch!*

Mae bys Meri-Ann wedi brifo,
A Dafydd y gwas ddim yn iach.
Mae'r baban yn y crud yn crio,
A'r gath wedi sgramo Joni bach.

*Mary-Ann has hurt her finger,
And Dafydd the servant is unwell.
The baby in the cradle is crying,
And the cat has scratched little Johnny.*

Sosban fach yn berwi ar y tân,
Sosban fawr yn berwi ar y llawr,
A'r gath wedi sgramo Joni bach.

*Little saucepan boiling on the fire,
Big saucepan boiling on the floor,
And the cat has scratched little Johnny.*

Watch this video of visitors at the Eisteddfod singing Sosban Fach. You might recognise a few famous faces!

[Sosban Fach - YouTube](#)

Pwy yw hi? Pwy yw e?

Darllenwch y disgrifiadau (*descriptions*) and match the babies with their pictures.

Lili

Elis

Siwan

Siôn

Haf

1. Coch yw lliw ei gwallt hi. Porffor yw lliw ei het haul hi. Pinc yw lliw ei gwisg nofio hi. Coch yw lliw ei lolipop hi. _____ yw hi.
2. Brown yw lliw ei gwallt hi. Coch yw lliw ei het haul hi. Glas yw lliw ei gwisg nofio hi. Melyn yw lliw ei lolipop hi. _____ yw hi.
3. Du yw lliw ei wallt e. Gwyn yw lliw ei het e. Melyn yw lliw ei wisg nofio e. Porffor yw lliw ei lolipop e. _____ yw e.
4. Melyn yw lliw ei gwallt hi. Glas yw lliw ei het haul hi. Porffor yw lliw ei gwisg nofio hi. Oren yw lliw ei lolipop hi. _____ yw hi.
5. Brown yw lliw ei wallt e. Gwyrdd yw lliw ei het haul e. Coch yw lliw ei wisg nofio e. Oren yw lliw ei lolipop e. _____ yw e.

Nawr, edrychwch ar y lluniau a disgrifiwch y plant, heb edrych ar y brawddegau.

Sgwrs – Yn y Feddygfa

Darllenwch y sgwrs gyda'ch partner. Wedyn:

- Robert yw'r plentyn nawr. Rhaid i chi newid y geiriau sydd wedi'u tanlinellu (*underlined*).
- Hefyd, ysgrifennwch y dyddiad geni a'r amser mewn rhifau:

- Beth yw dyddiad geni eich plentyn / plant chi?

Derbynnnydd: Bore da, Meddygfa Bryn Castell. Ga i helpu?

Rhiant: Bore da. Dw i eisiau gwneud apwyntiad i fy merch i. Mae hi'n teimlo'n ofnadwy. Mae gwres arni hi, mae hi'n wan ac mae llwnc tost gyda hi.

Derbynnnydd: lawn, wrth gwrs. Beth yw ei henw hi?

Rhiant: Rebecca Bowen.

Derbynnnydd: A beth yw ei dyddiad

geni hi?

Rhiant: Tachwedd tri deg, dwy fil un deg saith.

Derbynnnydd: lawn. Dw i'n edrych ar y system nawr. Mae apwyntiad ar gael gyda Dr James am ugain munud i ddeg. Ydy hynny'n iawn?

Rhiant: Ydy, diolch yn fawr. Gwela i chi wedyn. Hwyl!

Derbynnnydd: Hwyl!

Sgwrs – ar bwys yr ysgol

Meinir: Helo, tad Joseff dych chi, ie?

Robin: Ie, dyna ni. Dw i'n nabod eich wyneb chi, ond sori, dw i ddim yn cofio pwy dych chi.

Meinir: Meinir, mam Sioned dw i. Cwrddon ni yn Ffair Nadolig yr ysgol.

Robin: Wrth gwrs! Ro'ch chi'n gwerthu'r mins peis.

Meinir: O'n, ac ro'ch chi'n gwneud y twba lwcus. Beth yw'ch enw chi?

Robin: Robin yw fy enw i.

Meinir: A, ie. Wel, mae Sioned yn

siarad am Joseff drwy'r amser!

Robin: Maen nhw'n ffrindiau mawr. Mae Joseff yn hoff iawn o Sioned.

Meinir: Rhaid iddo fe ddod i chwarae gyda Sioned. Beth am y penwythnos yma?

Robin: Does dim cynlluniau gyda ni.

Meinir: lawn, beth yw'ch rhif ffôn chi?

Robin: Dim saith pedwar saith pump, naw tri tri naw tri dim.

Meinir: Diolch. Bydda i'n ffonio ar ôl cyrraedd adre.

Robin: Bydd Joseff yn hapus iawn.

Adolygu ac edrych ymlaen

Geirfa

Cymdeithas Rieni ac Athrawon – PTA

malws melys – marshmallows

rheolwraig (rheolwragedd)
– *managress(es)*

sach gysgu (sachau cysgu)
– *sleeping bag(s)*

syrpréis (syrpreisys) – surprise(s)

taleb(au) – voucher(s)

gwersylla – to camp

sblasio – to splash

Am dywydd! – What awful weather!

I mewn â ti – In you go

wastad – always

**yn wên o glust i glust – beaming,
smiling broadly**

can dŵr (caniau dŵr) – watering can(s)

gwely gwynt (gwelyau gwynt) – airbed(s)

siocled poeth – hot chocolate

trysorydd(ion) – treasurer(s)

ysgrifennydd (ysgrifenyddion)
– *secretary (secretaries)*

Syniad da!

- daliwch ati!

Mae'r cwrs Mynediad wedi gorffen, ond daliwch ati! *You've come so far and learnt so much – don't let it go!* Felly, tan y cwrs Cymraeg nesaf:

- Cofiwch siarad Cymraeg gyda'r teulu bob dydd, *even if it's just a few words.*
- *Keep in touch with your dosbarth Cymraeg to practise your Cymraeg. Perhaps you could meet up occasionally or chat on-line.*
- Gwylwch S4C a gwrandewch ar Radio Cymru.
- Defnyddiwch apiau Cymraeg gyda'r plant, fel yr apiau yn Uned 3 a 23.
- Edrychwch ar www.learnwymraeg.cymru. *There are lots of resources on the Dysgu Cymraeg website to help you practise your Cymraeg yn y tŷ.*

Cân: Hwyl Fawr Ffrindiau

As we draw to the end of the Cwrs Mynediad, this is a song about saying hwyl fawr! I'm sure that many of you will have heard your children singing Hwyl Fawr Ffrindiau before leaving the ysgol or Cylch Meithrin.

Dyma fideo o blant bach Casnewydd (Newport) yn canu Hwyl Fawr Ffrindiau.

Hwyl fawr ffrindiau,
Hwyl fawr ffrindiau,
Hwyl fawr ffrindiau,
Mae'n amser dweud hwyl fawr.

*Goodbye friends,
Goodbye friends,
Goodbye friends,
It's time to say goodbye.*

<https://www.youtube.com/watch?v=RabiWMkGiEI>

Twdlw a bant â ni,
bant â ni, bant â ni,
Twdlw a bant â ni,
Mae'n amser dweud hwyl fawr.

*Toodle-oo and off we go,
off we go, off we go, Toodle-oo and off we go,
It's time to say goodbye.*

Sgwrs: Prynu anrheg

Alun yw Ysgrifennydd y Gymdeithas Rieni. Nia yw'r Trysorydd. Maen nhw'n siarad ar y ffôn.

Alun: Helo Nia, Alun yma. Sut wyt ti?

Nia: Da iawn diolch. A ti?

Alun: Grêt diolch. Gwranda, mae newyddion gyda fi.

Nia: O?

Alun: Mae Mrs Davies y Pennaeth yn ymddeol.

Nia: Ydy hi? Mae hi'n ifanc!

Alun: Mae hi eisiau mwynhau gyda'r wyrion a mynd i deithio.

Nia: Wel, rhaid i ni gael anrheg arbennig i Mrs Davies. Mae hi'n bennaeth ardderchog.

Alun: Ydy. Ond does dim syniad gyda fi beth i brynu. Beth wyt ti'n feddwl?

Nia: Wel, beth am brynu te prynhawn iddi hi yn y tŷ te newydd yn y pentref? Hefyd, taleb i siop ddillad neis? Mae hi'n hoffi dillad!

Alun: O ydy! Mae hi'n smart.

Nia: Rhaid i ni gael siocled hefyd, a photel o siampên.

Alun: Syniad da. Diolch Nia.

Nia: Croeso. Wel, rhaid i ni gasglu arian nawr.

Alun: Dw i'n siŵr byddwn ni'n gallu casglu llawer o arian.

Mae Mr Davies yn ymddeol. Newidiwch y sgwrs. Defnyddiwch 'fe' yn lle 'hi'.

Stori - Y Trip Gwersylla Rhan 1

Roedd hi'n hanner dydd ac roedd Haf yn gyrru i'r Cylch Meithrin i gasglu lanto, ei mab hi. Roedd hi'n bwrw glaw ac roedd llawer o ddŵr ar y ffordd.

"Ych a fi, mae'r tywydd yn ofnadwy!" meddylodd Haf. "Dyna drueni. Dim trip gwersylla i ni! Bydd lanto'n siomedig iawn. Mae e'n dwlu ar wersylla."

Parciodd Haf y car. Cerddodd at y gât a gwelodd hi ei ffrind hi, Lisa. Roedd Lisa yn casglu ei merch hi, Siwan.

"Am dywydd!" meddai Lisa'n drist. "Mae hi wastad yn bwrw glaw pan mae'r gwyliau'n dechrau!"

"Dw i'n gwybod!" atebodd Haf. Yna, gwenodd hi. Roedd hi'n gallu gweld lanto yn cerdded at y gât gyda Rhiannon, Rheolwraig y Cylch Meithrin. Roedd e'n wên o glust i glust.

"Helo Mami!" dwedodd lanto. "Wyt ti wedi pacio popeth? Ydy Tedi yn y car? 'Dyn ni'n mynd i wersylla nawr, Rhiannon."

"Ydych chi?" gofynnodd Rhiannon. "Dyw

hi ddim yn braf iawn heddiw!"

Edrychodd Haf ar lanto. Roedd rhaid iddi hi ddweud y newyddion drwg.

"Sori, lanto. 'Dyn ni ddim yn gallu mynd i wersylla. Edrycha ar y tywydd! Mae hi'n stormus iawn heddiw."

"Na!" dwedodd lanto. "Na, na, na! Dw i eisiau gwersylla! Dw i eisiau cysgu mewn sach gysgu ac yfed siocled poeth gyda malws melys ar bwys y tân! Does dim ots gyda fi am y glaw!"

"Dyn ni ddim yn gallu gwersylla heno, lanto bach. Bydd y babell yn torri yn y gwynt a'r glaw! Dere, cariad. Rhaid i ni fynd adre nawr."

Rhedodd Haf a lanto at y car. Roedd lanto'n hoffi sblasio mewn pyllau dŵr fel arfer ond roedd e'n rhy grac heddiw. Stampiodd e ei draed. Wedyn, ciciodd e deiar y car. "Dw i eisiau gwersylla!" sgrechiodd e.

"I mewn â ti i'r car lanto - dere!" meddai Haf. Roedd pawb yn edrych ar lanto yn sgrechian. Roedd hi eisiau gadael yn gyflym.

Atebwch mewn brawddegau llawn.

1. Sut mae'r tywydd yn y stori?
2. Beth yw enw ffrind Haf?
3. Pwy yw Siwan?
4. Ble mae lanto eisiau mynd?

Ffeindiwch y cyfieithiadau (*translations*) Cymraeg yn y stori.

There was a lot of water on the road

He loves camping

Have you packed everything?

bad news I don't care

the tent he screamed

Siaradwch â'ch partner

- Dych chi'n hoffi gwersylla?
- Ble ro'ch chi'n mynd ar wyliau pan o'ch chi'n blentyn?
- Ble ro'ch chi'n mynd ar wyliau cyn cael plant?
- Ble dych chi'n hoffi mynd ar wyliau nawr?

Y Trip Gwersylla Rhan 2

Yn y tŷ, roedd wyneb lanto yn goch. Roedd e wedi bod yn crio am amser hir.

“lanto?” meddai Haf. “Wyt ti’n teimlo’n well nawr?”

“Ydw,” atebodd lanto. “Dw i ddim mor drist nawr.”

“Da iawn,” meddai Haf. “Nawr, beth am i ti chwarae gyda Lego yn y gegin? Os wyt ti’n fachgen da, falle bydd sypréis wedyn...”

“O!” meddai lanto. “Dw i’n hoffi sypreisys.”

Aeth lanto i’r gegin gyda bocs bach o Lego. Dechreuodd e adeiladu castell mawr. Roedd e’n dwlu ar Lego.

Yn y lolfa, roedd Haf yn brysur. Roedd hi’n symud y sofffa ac yn rhoi blancedi dros y cadeiriau. Roedd hi wedi rhoi dau wely gwynt ar y llawr, a dwy sach gysgu. Nawr, roedd y lolfa’n edrych fel maes gweryslla!

“lanto!” meddai hi. “Dere ‘ma, cariad! Wyt ti eisiau’r sypréis?”

“O, ydw!” atebodd e.

Rhedodd lanto i’r ystafell, a gwenodd e.

“Waw! Cŵl!”

“Dyn ni ddim yn gallu gweryslla tu fas, felly rhaid i ni wersylla tu fewn!”

“Ydyn ni’n cysgu fan hyn heno?”

“Ydyn! Drycha, mae dy sach gysgu di fan hyn ar bwys fy sach gysgu i. Nawr, wyt ti eisiau siocled poeth?”

“Ydw, plŷs! Gyda malws melys?”

“Wrth gwrs!”

“Diolch, Mam. Mae hyn yn ffantastig.”

Dewiswch yr atebion cywir

Pam roedd lanto’n drist ar y dechrau?

Doedd e ddim yn hoffi Lego Roedd Haf yn brysur Roedd e eisiau mynd i wersylla

Beth mae Haf a lanto’n mynd i wneud?

adeiladu castell gweryslla yn y lolfa chwarae yn y gegin

Nawr, edrychwch ar y brawddegau yma. Gyda’ch parther, faint o weithiau dych chi’n gallu newid y geiriau sy wedi’u tanlinellu. *How many different words can you think of to replace the underlined words below?*

Roedd hi wedi rhoi dau wely gwynt ar y llawr.
Mae dy sach gysgu di fan hyn.

Wyt ti eisiau siocled poeth?
Mae hyn yn ffantastig.